

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ
БДЖІЛЬНИЦТВА»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Рік навчання 2024/2025 н.р., семестр б

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська

Лектор курсу

Войналович Микола Володимирович

Контактна інформація
лектора (e-mail)

m.voinalovych@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1870>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

В результаті вивчення студентами дисципліни технологія виробництва продукції бджільництва, вони здобувають знання з біології бджолиної сім'ї та її особин, медоносних ресурсів, засобів механізації та обладнання, технологій утримання і розмноження бджолиних сімей, запилення ентомофільних рослин, хвороб бджіл, організації виробництва, переробки продукції бджільництва, а також набуття навичок і вмінь роботи з бджолиними сім'ями та оцінки їх стану.

Мета дисципліни – формування у студентів системи знань і навиків з питань з біології відповідно до кваліфікаційної характеристики спеціальності “Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва”.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- ✓ ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ✓ ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)

- ✓ СК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

- ✓ **СК 6.** Здатність застосовувати базові знання з економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.
- ✓ **СК 11.** Здатність застосовувати знання з морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для ефективного ведення технології виробництва і переробки їх продукції.
- ✓ **СК 12.** Здатність організовувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.
- ✓ **СК 13.** Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

Програмні результати навчання:

- ✓ **ПРН-1.** Виконувати параметри та здійснювати контроль технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.
- ✓ **ПРН-5.** Контролювати якість виконуваних робіт.
- ✓ **ПРН-10.** Застосовувати нормовану годівлю тварин.
- ✓ **ПРН-12.** Наслідувати основні принципи економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.
- ✓ **ПРН-16.** Впроваджувати знання з морфології, фізіології та біохімії тварин у технологічний процес виробництва і переробки продукції тваринництва.
- ✓ **ПРН-17.** Організовувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва.
- ✓ **ПРН-18.** Аналізувати господарську діяльність тваринницького підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.
- ✓ **ПРН-20.** Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.
- ✓ **ПРН-21.** Показувати знання основних історичних етапів розвитку предметної області

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовний модуль 1. Біологія медоносних бджіл				
Тема 1. Історичні відомості, значення і сучасний стан бджільництва в Україні та світі	2/0	Повинні знати історичні аспекти розвитку бджільництва в Україні та його сучасний стан. Проблеми та перспективи .	Виконання самостійної роботи	2
Тема 2. Склад бджолиної сім'ї та морфологічні особливості медоносних бджіл	2/2	Знати загальні відомості про бджіл. Види бджіл. Біологічні особливості бджіл та фактори, які впливають на продуктивність і виживання бджолиної сім'ї	Здача лабораторної роботи	3
Тема 3. Анатомія і фізіологія	2/2	Знати зовнішню та внутрішню будову бджоли	Здача лабораторної роботи	3

медоносних бджіл				
Тема 4. Ріст і розвиток особин бджолоїної сім'ї	2/2	Знати особливості розвитку бджолоїної особин різних каст	Здача лабораторної роботи	3
Тема 5. Гніздо бджіл та будівництво стільників	2/2	Знати склад та будова гнізда	Здача лабораторної роботи	3
Модуль 2. Утримання і розведення бджіл				
Тема 6. Характеристика найпоширеніших вуликів	2/2	Знати типи вуликів, їх будову та особливості використання	Здача лабораторної роботи	3
Тема 7. Характеристика пасічницького інвентарю та обладнання	2/2	Знати асортимент та призначення пасічницького інвентарю	Здача лабораторної роботи	3
Тема 8. Кормова база бджільництва, запилення с.-г. культур	2/2	Знати загальні поняття про медопродуктивність рослин, фактори які на неї впливають. Особливості організації запилення культур	Здача лабораторної роботи	3
Тема 9. Характеристика медоносних рослин	2/2	Знати класифікацію та характеристику медоносних рослин. Шляхи покращення медоносної бази бджільництва	Здача лабораторної роботи	3
Тема 10. Техніка огляду бджолоїної сімей. Весняні роботи на пасіці	2/2	Знати особливості племінної роботи з бджолами, які методи розведення використовуються у бджільництві.	Здача лабораторної роботи	3
Тема 11. Методи утримання бджіл у вуликах різних типів	2/2	Знати методи та способи бджільництва	Здача лабораторної роботи	3
Тема 12 Природне та штучне розмноження бджолоїної сімей	2/2	Знати класифікацію хвороб бджіл та заходи щодо охорони пасік від їх занесення	Здача лабораторної роботи	3
Тема 13. Способи виведення та	2/2	Знати технологію штучного виведення	Здача лабораторної роботи	3

підсаджування бджолиних маток		бджолиних маток та способи їх підсаджування у бджолині сім'ї		
Тема 14. Підготовка бджіл до медозбору та його ефективне використання	2/2	Знати і вміти підготувати бджолині сім'ї до головного медозбору та особливості його використання	Здача лабораторної роботи	3
Тема 15. Характеристика порід медоносних бджіл	2/2	Знати характеристики різних порід бджіл	Здача лабораторної роботи	3
Тема 16. Особливості селекційної роботи у бджільництві	2/2	Знати особливості проведення селекційної роботи у бджільництві	Здача лабораторної роботи	3
Тема 17. Організація зимівлі бджіл	2/2	Знати і вміти готувати бджолині сім'ї до зими	Здача лабораторної роботи	3
Модуль 3. Технологія виробництва і переробки продукції бджільництва				
Тема 18 Склад, властивості та технологія отримання і первинної обробки меду	2/2	Знати утворення та дозрівання меду, його хімічний склад, класифікацію та властивості	Здача лабораторної роботи	3
Тема 19. Технологія переробки воскосировини в умовах пасіки	2/4	Знати технологію виробництва воску, його склад та властивості	Здача лабораторної роботи	5
Тема 20. Технологія виробництва бджолиного обніжжя та перги	2/2	Знати технологію виробництва обніжжя та перги, знати їх склад та властивості	Здача лабораторної роботи	3
Тема 21. Технологія виробництва маточного молочка, трутневого	2/2	Знати технологію одержання маточного молочка та ГТЛ, прополісу та апітоксину	Здача лабораторної роботи	3

гомогенату, прополісу та апітоксину				
Тема 22. Організація пасіки. Економіка та маркетинг бджільництва	2/2	Знати нормативні документи, що регламентують діяльність у галузі бджільництва. Вміти скласти бізнес-план з організації пасіки	Здача лабораторно ї роботи	3
Тема 23 Профілактика отруєнь та захворювань бджіл	1/3	Знати ознаки найпоширеніших хвороб у бджільництві, вміти здійснювати профілактику їх появи.	Здача лабораторно ї роботи	3
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Поліщук В.П., Гайдар В.А. Пасіка Київ, 2018
2. Поліщук В.П. Бджільництво Київ: Вища школа, 2021

Додаткова

1. Броварський В.Д., Багрій І.Г. Утримання та розведення бджіл Київ: Урожай, 2020
2. Журнал "Пасіка", вид. "Дім, сад, город", Київ.
3. Журнал "Український пасічник", Львів.
4. Збірники Міжнародних конгресів з бджільництва «Апімондія» та «Апіславія»
5. Приймак Г.М. Організація пасіки К.: УАЕ УААН, 2015

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайти кафедри бджільництва – <http://nubip.edu.ua/node/1112>
2. Офіційний сайт «Бджільництво України» – <http://beekeeping.com.ua/index.html>
3. Офіційний сайт «Аграрний сектор» – <http://agroua.net/>
4. Онлайн дата-база PallDat – <https://www.palldat.org/>
5. Онлайн асистента фермера - куркуль - <https://kurkul.com/akademija-fermerstva?Filters%5B%5D=754>
6. Сайт журналу American Bee Journal - <https://americanbeejournal.com/category/columns/beekeeping-basics/>
7. Морфометрія бджіл, Класифікація бджіл та бджолиних колоній за деякими морфометричними **ознаками**, індексами: CI, DsA, HI, RI Матковод АМГ,- <https://www.paseka.in.ua/morfometrija-bdzhil-1/>
8. Сайт журналу *Journal of Apitherapy* - <https://www.japitherapy.com/>